

buiten verzoek

buiten verzoek

- Gemeenten steken hier hun nek uit. Met het oog op de rijksregelingen, en de gemeentelijke tekorten, hadden ze dit ook niet hoeven doen. Echter, meerkosten a.g.v. de maatregelen en RIVM-richtlijnen, en het (na corona) oplossen van het ontstane zorgstuwmeer valt daarmee buiten de financiële mogelijkheden van gemeenten. Hierover zijn dan ook in de afspraken van 25 maart-afspraken gemaakt.

buiten verzoek

- Gemeenten maken daarnaast nu ook al meerkosten. Met name vanwege de 1,5-meter-afstand-maatregel maken gemeenten hoge meerkosten in de Maatschappelijke opvang, Beschermd wonen, en de Vrouwenopvang. Zij huren extra locaties.
- En aangezien de 1,5-meter-maatregel nog lange tijd zal bestaan, zullen deze meerkosten ook voor langere tijd blijven bestaan.

buiten verzoek

- Voor de inhaalzorg is de meest voorzichtige raming (onderzoek Gupta) gebruikt (€ (10)(2b)). Dit betreft de periode half maart tot eind mei. Voor BW/MO/VO is bij inhaal niets opgenomen, omdat dit effect nog onhelder is (er wordt eerder meer dan minder zorg gebruikt).

Sport

- In het compensatiepakket voor medeoverheden staat voor de sport het pakket opgenomen van € (10)(2b) voor derving van huurkomsten t/m 1 juni, waarover in de MR van 1 mei jl. overeenstemming is bereikt. Voor de periode vanaf juni is er nog geen besluit genomen over compensatie, maar wordt aangegeven dat vervolgspraken en plannen gewenst zijn over de transitiefase. Voor de sport biedt dit voldoende ruimte om gesprekken op te starten over de periode vanaf juni.

Advies

- **[Sociaal domein zorg]** Vasthouden aan een eerste compensatiepakket van € (10)(2b) bestaande uit meerkosten en inhaalzorg. De verwachting is dat BZK u zal steunen hierbij, met name omdat van dit compensatiepakket ook de kleinere gemeenten profiteren. Ambtelijk FIN is nog niet akkoord met het compenseren van inhaalzorg en daarmee het verlenen van een voorschot daarvoor nu (u belt hierover vanavond (18/5) nog met collega Hoekstra). **NB: daarnaast speelt met ambtelijk FIN nog de discussie over de mate waarin hoger gebruik van vrouwenopvang een direct gevolg is van de Corona maatregelen. Deze discussie is voorlopig geparkeerd en moet op een later moment hernomen worden.**
- **[Sport]** U kunt voor wat betreft het sportonderdeel akkoord gaan met het geschetste compensatiepakket t/m 1 juni en de afspraak om de effecten voor medeoverheden te monitoren en vóór de zomer te besluiten of extra compensatie nodig is.
- **[Sport]** Aanvullend kunt u inbrengen dat het gewenst is om ook over een langere periode te monitoren wat de financiële impact van corona-maatregelen is voor medeoverheden en daarop te besluiten tot verdere compensatie, zeker wanneer corona-maatregelen verlengd worden.

Agendapunt 4 Kamerbrief Noodpakket 2.0

Kern

- Met deze brief kondigt het kabinet aan het noodpakket te verlengen met in elk geval 3 (maar mogelijk 4) maanden te verlengen. Tevens is het pakket op punten aangepast/aangescherpt.
- De brief straalt uit dat we in een nieuwe fase terecht zijn gekomen, waarin de economie zich moet gaan aanpassen aan de nieuwe realiteit.
- De brief blikt ook al vooruit naar de periode na deze verlenging, waarbij de nadruk ligt op het aanpassingsvermogen van de economie en waarbij wordt aangegeven dat het daarbij past om de steunmaatregelen te gaan afbouwen.
- Voornaamste aanpassingen/nieuwe elementen per regeling:
- **NOW**
 - Korting bij aanvragen van bedrijfseconomisch ontslag: staat nog op PM in de brief.
 - Dividend- en bonusuitkeringen en inkoop eigen aandelen: in de NOW is een algemene voorwaarde opgenomen waarmee in elk geval voor het jaar waarin de subsidie wordt verstrekt een verplichting geldt om geen dividenden of bonussen uit te keren en om geen eigen aandelen in te kopen.
 - Scholing: er is een inspanningsverplichting opgenomen voor werkgevers om hun werknemers te stimuleren aan bij- of omscholing te doen.
 - Seizoenswerk: eerder was de maand januari de referentieperiode voor de omzetzaling. Dit is voor NOW 2.0 aangepast in maart. Dit kan uitkomst bieden voor seizoenbedrijven die tussen januari en maart hebben opgeschaald. Daarnaast is voorzien in een extra compensatie in NOW 1.0 voor bedrijven waarbij de gemiddelde loonsom in maart t/m mei meer dan driemaal hoger ligt dan in januari. Voor hen geldt dat bij vaststelling van de subsidie de loonsom van maart als uitgangspunt geldt.
 - Opslag: de forfaitaire opslag wordt in NOW 2.0 verhoogd van 30% naar 40%. Hiermee wordt deels voorzien in compensatie voor doorlopende niet-loonkosten.
- **Tegemoetkoming vaste lasten MKB**
 - Er komt een nieuwe regeling, waarmee MKB-bedrijven een tegemoetkoming krijgen in de vaste lasten (maximaal € (10)(2b) voor 3 maanden).
 - De toegang is beperkt tot de sectoren die ook onder de huidige TOGS vallen (cf. hun SBI-codes) en geldt voor bedrijven die minstens 30% omzetverlies hebben.
 - Het budgettair beslag is € (10)(2b). Het staat er niet, maar het lijkt erop alsof de voorziene onderuitputting op de TOGS-regeling in deze raming is verwerkt. Eerder is ambtelijk al eens over een budgettair beslag gesproken van € (10)(2b) en een onderuitputting van ca € (10)(2b) op de TOGS.

- **Tozo**
 - Partnertoets: de partnertoets wordt toegevoegd aan de regeling. Hiermee kunnen huishoudens met een inkomen boven het sociaal minimum geen aanspraak maken.
 - Lening: het totaal te lenen bedrag voor Tozo 1.0 en 2.0 blijft € (10)(2b) hetgeen betekent dat als een zelfstandige bij Tozo 1.0 al het volledig bedrag heeft geleend zij/hij in Tozo 2.0 niet nog een keer een lening kan aanvragen.
 - Budgettair beslag: schatting is ca € (10)(2b) (incl. uitvoeringslasten). € (10)(2b) daarvan betreft leningen die (deels) terug worden betaald in komende jaren.

Commerciële binnensport

- In de MR van 15 mei jl. heeft Martin van Rijn aandacht gevraagd voor de commerciële binnensport in het noodpakket 2.0, nu deze tot 1 september dicht blijft.
- Eerder werd gesproken over een aanvullend pakket voor de horeca en hierbij leek het logisch ook de commerciële binnensport te betrekken. Er is nu voor gekozen niet te voorzien in zo'n aanvullend pakket en daarnaast wordt de commerciële binnensport in het geheel niet genoemd in de Kamerbrief.
- De commerciële binnensport kan wel een beroep doen op compensatie in de vaste lasten, maar het maximum van € (10)(2b) is voor een groot deel van de sector ontoereikend om de periode tot 1 september door te komen.

Zorg (ter informatie)

- Het noodpakket 2.0 is ook toegankelijk voor zorgaanbieders die te maken hebben met omzetzerving.
- Hierbij geldt wel dat de afspraken met zorginkopers "voorliggend" zijn, hetgeen betekent dat zorgaanbieders met omzetzerving zich eerst bij hun zorginkoper moeten melden voor steun.
- Zorgaanbieders die daarna nog steeds steun nodig hebben (bijvoorbeeld omdat een groot deel van hun inkomsten komt uit eigen betalingen die teruggelopen zijn) kunnen – mits zij aan de voorwaarden voldoen – in aanmerking komen voor de regelingen uit het noodpakket 2.0.
- Met het opstarten van de reguliere zorg loopt echter ook het omzetverlies bij zorgaanbieders terug en zal het aantal steunaanvragen en/of de omvang van de benodigde steun uit het noodpakket 2.0 teruglopen.

Panteia-rapport sectorale gevolgen Corona

- Met verzending van de Kamerbrief over noodpakket 2.0 wordt ook een analyse van Panteia over de sectorale gevolgen gedeeld.
- Een van de sectoren waar zij naar gekeken hebben is de zorg.
- Op basis van hun eigen analyse (die erg op hoofdlijnen is) verwacht Panteia dat de groei in de zorg voor 2020 nauwelijks afwijkt van het basispad. Dit komt omdat zij enerzijds een extra vraag naar medische zorg zien en anderzijds ook zien dat er capaciteitsproblemen zijn en er terughoudendheid is bij huishoudens om de eerste lijn op te zoeken. In 2021 voorziet Panteia wel enige groei.

Advies

- **[Algemeen]** U kunt benadrukken dat bespreking in de MR van 20 mei nodig is, voordat over de inhoud van de brief gecommuniceerd kan worden naar buiten toe.
- **[Sport]** U kunt benadrukken dat dit noodpakket onvoldoende soelaas biedt voor de commerciële binnensport, omdat zij tot 1 september geheel gesloten blijven. Mogelijk speelt dit voor meer sectoren (zoals de evenementensector) die langere tijd de activiteiten niet mogen hervatten.
- **[Sport]** U kunt aangeven dat - als het bij dit pakket blijft - er een specifiek steunpakket nodig is voor de commerciële binnensport. Dit kan door sectorale steun te bieden of door het maximum in de compensatieregeling voor vaste lasten niet op € (10)(2b) te zetten, maar een percentage van de vaste lasten te laten zijn naar rato van de mate van omzetzerving.
NB1: als gekozen wordt voor sectorale steun dan zou een bedrag van ongeveer € (10)(2b) toereikend zijn voor compensatie van vaste lasten voor drie maanden.
NB2: het feit dat deze sector langer gesloten is betekent ook dat zij zich niet kunnen aanpassen aan de nieuwe realiteit gedurende deze periode. Het noodpakket 2.0 is echter wel geschreven vanuit het aanpassingsvermogen van de verschillende economische sectoren.
NB3: Dit is anders dan bij de horeca, immers kunnen zij – zoals het zich nu laat aanzien – per 1 juni weer gedeeltelijk aanvangen en daarmee omzetzerving inlopen.

Bijlage 1 Uitwerking continuïteit van financiering Jeugdwet en WMO – VNG en Rijk

VNG en het Rijk hebben afspraken gemaakt over het bieden van financiële zekerheid en ruimte aan zorgorganisaties en professionals. Dit is nodig om zorgorganisaties en professionals, in deze uitzonderlijke tijden, een uiterste inspanning te kunnen laten verrichten om het coronavirus maximaal te controleren, kwetsbare mensen te beschermen en goede zorg te verlenen voor diegenen die dit nodig hebben.

Deze uitwerking gaat over de volgende passage in de afspraken tussen Rijk en VNG:
Door vraaguitval of verminderde inzetbaarheid van personeel (door verhoogd ziekteverzuim) zal de omvang van zorg en ondersteuning tijdelijk feitelijk afwijken van de normale situatie. Het is nu van belang dat de financiering van de omzet onverminderd plaatsvindt, zoals die contractueel overeengekomen was dan wel een zo goed mogelijke inschatting daarvan. Met als doel acute liquiditeitsproblemen te voorkomen en de gevolgen van de coronacrisis voor de financiële positie in 2020 van deze zorgaanbieders te neutraliseren. Van zorgaanbieders wordt verwacht dat zij zich inspannen om de professionele inzet zo goed mogelijk te benutten (binnen hun organisatie dan wel op andere plaatsen waar de acute behoeften bestaat), en daarmee de eventuele omzetsdaling te beperken. Gemeenten zullen dat bevorderen door daarover actief in gesprek te gaan met de aanbieders.

Opmerkingen vooraf:

1. Deze uitwerking is een richtinggevende uitwerking van de bestuurlijke afspraken tussen Rijk en VNG op het onderdeel continuïteit van financiering.
2. Uitgangspunt is dat de afspraken gericht zijn op het voorkomen van acute liquiditeitsproblemen en het neutraliseren van de effecten van de coronacrisis voor de financiële positie van zorgaanbieders. Gemeenten maken afspraken met aanbieders over het zoveel mogelijk doorleveren van zorg.
 Dit laatste bovenal ten behoeve van continuïteit van de zorg voor cliënten. Daarnaast draagt dit bij aan het zoveel mogelijk beperken van de omzetsderving ten tijde van de coronacrisis en uitstel van noodzakelijke zorg tot na de coronacrisis.
3. Deze uitwerking gaat niet over vervoer. Daarover is een aparte QenA via de VNG gepubliceerd en dit onderwerp wordt in een aparte landelijke werkgroep verder uitgewerkt.
4. Deze uitwerking gaat over het onderdeel continuïteit van financiering, niet over meerkosten, de uitgestelde vraag en de rechtmatigheid van alternatieve levering. Deze onderwerpen worden parallel en in samenhang uitgewerkt, en zouden idealiter ook gelijktijdig gepubliceerd moeten worden. Dit laatste is vanwege de coronacrisis in de tijd niet haalbaar en leidt onvermijdelijk tot continuïteitsproblemen van zorgaanbieders. In de uitwerking van de andere onderwerpen zal verbinding worden gelegd met het onderdeel continuïteit van financiering.
 Samenhang tussen de verschillende uitwerkingen is evident noodzakelijk ter voorkoming van dubbele financiering. Het bieden van gegarandeerde omzet ten tijde van de coronacrisis is als eerste uitwerking noodzakelijk, maar enkel houdbaar wanneer dit ultimo 2020 geen van de betrokken partijen financieel voordeel oplevert.
5. Deze uitwerking geldt tot in ieder geval 1 juni, dus voor het garanderen van de maandomzet van de maanden maart, april en mei.

Bijlage 2 Coronacrisis: financiële duidelijkheid jeugdzorg¹ en maatschappelijke ondersteuning

De coronacrisis vraagt veel van ons allemaal. De eerste prioriteit van de overheid is om het coronavirus maximaal te controleren, kwetsbare mensen te beschermen en goede zorg te verlenen voor diegenen die dit nodig hebben. Het is een uitzonderlijke tijd, die vraagt om uitzonderlijke maatregelen, en in het bijzonder een uiterste inspanning van zorgorganisaties en professionals. Het Rijk en VNG zien dat professionals kijken naar alternatieve vormen om inwoners te ondersteunen, indien de beperkingen die het RIVM heeft geadviseerd de reguliere werkwijze in de weg staat. Deze uiterste inspanning moedigen we ten zeerste aan, maar kunnen we enkel vragen wanneer we zorgaanbieders maximaal comfort bieden met betrekking tot de financiële gevolgen van de pandemie, zodat professionals kunnen doen wat nodig is. Gevolgen enerzijds doordat zorgaanbieders met hogere en andere kosten worden geconfronteerd, anderzijds omdat vormen van zorg geen doorgang kunnen vinden. Vanzelfsprekend zal ook het Rijk doen wat nodig is en het extra budgettaire beslag van de noodzakelijke maatregelen inpassen in het Rijksbrede beeld.

In het verlengde hiervan vinden het Rijk en de VNG het van groot belang dat zorgaanbieders en professionals in het sociaal domein in deze uitzonderlijke tijden hun werk kunnen voortzetten. Allereerst op de reguliere wijze waar mogelijk, maar desnoods met creativiteit en op alternatieve wijze waar nodig. We hebben alle professionals nodig in deze bijzondere tijd, op hun huidige functie dan wel op plaatsen waar zij het meest nodig zijn. Omwille van de continuïteit van zorg voor cliënten en patiënten tijdens coronamaatregelen én voor continuïteit van het stelsel nadien nemen we maatregelen, teneinde cliënten op grond van de Jeugdwet en de Wmo blijvend hulp en ondersteuning te kunnen blijven bieden. We zien dat veel gemeenten en aanbieders daar nu al afspraken over maken.

Het Rijk doet daarom, in afstemming met de VNG, een zeer dringend beroep op gemeenten om hun aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en maatschappelijke ondersteuning financieel zekerheid en ruimte te bieden, van 1 maart 2020 tot in elk geval 1 juni 2020.² Aanbieders hebben dat nodig om in deze fase van de crisis continuïteit van zorg en ondersteuning te kunnen garanderen en professionals in te zetten daar waar ze het nu het meest nodig is. Ook blijft zo voldoende capaciteit beschikbaar voor toekomstige jeugdzorg en ondersteuning.

- De verlening van zorg en ondersteuning leidt soms tot meerkosten als gevolg van de coronacrisis, in het bijzonder door het volgen van de richtlijnen van het RIVM. De meerkosten die direct voortkomen uit het volgen van deze maatregelen zullen vergoed worden. Het is van belang deze meerkosten op een eenvoudige manier in beeld te brengen. Het Rijk zal gemeenten compenseren voor de meerkosten die zij aan hun aanbieders betalen t.b.v. de extra maatregelen vanwege corona.
- Professionals zullen de komende tijd door de coronacrisis op een andere manier zorg verlenen of op een andere plek werkzaam zijn omdat dat nodig is. Dit vraagt om ruimte en soepelheid in de verantwoording. Het Rijk is bereid dit te ondersteunen, waar dat nodig en mogelijk is.
- Door vraaguitval of verminderde inzetbaarheid van personeel (door verhoogd ziekteverzuim) zal de omvang van zorg en ondersteuning tijdelijk feitelijk afwijken van de normale situatie. Het is nu van belang dat de financiering van de omzet onverminderd plaatsvindt, zoals die contractueel overeengekomen was dan wel een zo goed mogelijke inschatting daarvan. Met als doel acute liquiditeitsproblemen te voorkomen en de gevolgen van de corona-crisis voor de financiële positie in 2020 van deze zorgaanbieders te neutraliseren.³ Van zorgaanbieders wordt verwacht dat zij zich inspannen om de professionele inzet zo goed mogelijk te benutten (binnen hun organisatie dan wel op andere plaatsen waar de acute behoeften bestaat), en daarmee de eventuele omzetsdaling te beperken. Gemeenten zullen dat bevorderen door daarover actief in gesprek te gaan met de aanbieders. Voor de zomer gaan Rijk en gemeenten in gesprek over de compensatiemogelijkheden van de effecten die optreden na afloop van de

¹ Onder jeugdzorg wordt verstaan jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

² Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om de continuïteit van zorg en ondersteuning, onder alle omstandigheden - dus nu ook ten tijde van de coronacrisis - te waarborgen. We zien gelukkig dat veel gemeenten al in overleg zijn met hun aanbieders om dit in de praktijk ook vorm te geven. Mocht blijken dat gemeenten dit niet of in onvoldoende mate doen en er in dit opzicht sprake is van taakverwaarlozing, dan zal het instrumentarium van interbestuurlijk toezicht worden ingezet.

³ Overigens kunnen aanbieders van cruciale jeugdzorg die in liquiditeitsproblemen komen, ook gebruik maken van de subsidieregeling 'continuïteit cruciale jeugdzorg' en zich melden bij de Jeugdautoriteit.

coronacrisis. Dan gaat het om de per saldo extra uitgaven over het geheel van 2020 voor zover die gerelateerd kunnen worden aan een evident uitstel van noodzakelijke zorg. Hierbij wordt ook rekening gehouden met wat onder de gebruikelijke omzet kan worden gerealiseerd.

- Bovenstaande afspraken vormen een aanvulling op de bestaande afspraken die zorgaanbieders met gemeenten hebben. Daar staat tegenover dat de zorgaanbieders hun organisatie en personeel, binnen de mogelijkheden, maximaal inzetten voor andere acute noden.

Het Rijk zal in overleg met VNG, branches en accountants van zowel gemeenten als aanbieders nader uitwerken hoe bovenstaande uitzonderlijke situaties zich kunnen vertalen naar zo veel mogelijk rechtmatige uitgaven, met aandacht voor minimalisering van de daarmee gemoeide administratieve lasten.

In de kabinetsbrief van 17 maart roept het kabinet aanbieders die worden geconfronteerd met liquiditeits- en andere financiële problemen op daarover in overleg te treden met hun reguliere financiers: zorgverzekeraars (Zorgverzekeringswet), zorgkantoren (Wet langdurige zorg) en gemeenten (Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning), *voordat* zij een beroep hoeven te doen op het vangnet van Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging ten behoeve van behoud van Werkgelegenheid (NOW). In de (contractuele) relatie met de relevante financier(s) kan de problematiek het best integraal worden gezien en de mogelijkheden doelmatig benut; van de algemene regelingen zal enkel in laatste instantie gebruik worden gemaakt.

Het kabinet gaat op basis van voorliggende afspraken met de VNG in gesprek om deze nader uit te werken en in te vullen. Met de zorgverzekeraars wil het Rijk zo spoedig mogelijk tot vergelijkbare, passende afspraken komen. Dit in aanvulling op de afspraken uit de brieven die Zorgverzekeraars Nederland op 17 maart 2020 (aan de zorgaanbieders in de basisinfrastructuur en (tijdelijke) verpleeghuiszorg) en 23 maart 2020 (aan alle zorgaanbieders in de Wet langdurige zorg) reeds heeft gestuurd.

Persoonsgebonden budget

Ook zorgaanbieders die zorg leveren die gefinancierd wordt middels pgb's nemen een belangrijke positie in het gemeentelijke zorglandschap en worden ook getroffen door de huidige crisis. De meerkosten die voor gecontracteerde aanbieders vergoed zal worden, zal ook vergoed worden voor pgb-zorgaanbieders. Voor de betalingen via het trekkingsrecht van de Sociale Verzekeringsbank en een uitwerking voor de formele en informele zorg, volgt een nadere uitwerking. Uitgangspunt hierbij is dat gemeenten extra budget storten voor budgethouders, indien de situatie dat vereist.

Nadere uitwerking

Ter uitwerking van bovenstaande afspraken zullen op korte termijn in overleg tussen Rijk en gemeenten de volgende onderwerpen met voorrang worden opgepakt:

- de wijze waarop het Rijk genoemde meerkosten, voorvloeiend uit de adviezen van het RIVM, compenseert van gemeenten;
- handreikingen op welke wijze, binnen de verschillende bekostigingsmethoden, gemeenten en aanbieders financiering tot initieel 1 juni 2020 vorm kunnen geven;
- overleg met branches en accountants over de rechtmatigheid van uitgaven in de verantwoording;
- de doorwerking van bovenstaande afspraken voor pgb-houders, zodat deze op vergelijkbare wijze worden behandeld.

Rijk en gemeenten blijven in gesprek om tijdig te bepalen of en zo ja maatregelen in welke vorm na 1 juni 2020 gecontinueerd worden. Dit is mede afhankelijk van hoe de coronacrisis zich ontwikkelt.